

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 343/2021-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1/2019 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I sa **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1/2019 konal bez zbytočných prietahov.
3. Okresný súd Bratislava I **je povinný** zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie **1 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie

jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 343/2021 z 24. augusta 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Zo sťažovateľkou predostretého skutkového stavu vyplýva, že v napadnutom konaní má procesné postavenie žalobkyne a žalobou doručenou okresnému súdu 11. decembra 2018 (správne má byť 24. decembra 2018, pozn.) sa v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“) domáha náhrady škody proti Slovenskej republike. Škoda mala byť sťažovateľke spôsobená nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Košice II, ktorý proti nej viedol exekučné konania po dobu viac ako deviatich rokov.

4. Pokiaľ ide o priebeh napadnutého konania, sťažovateľka uvádza, že okresný súd po doručení žaloby vykonával len úkony procesného charakteru a zabezpečoval vyjadrenia strán konania bez toho, aby po dobu dvoch rokov a šiestich mesiacov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) od začiatku konania nariadil súdne pojednávanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka akcentuje, že meritórne rozhodnutie v napadnutom konaní má pre ňu zvýšený význam, a to aj vzhľadom na rozporovaný postup Okresného súdu Košice II, ktorý negatívne ovplyvnil nielen jej existenčné podmienky a pracovné možnosti, ale znamenal aj úpadok na jej životnej úrovni, majetku a vznik zdravotných problémov.

6. S odkazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu sťažovateľka poukazuje na účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a uvádza aj vlastné hodnotenie kritérií uplatňovaných ústavným súdom pri posudzovaní prietáhov v konaní. Podľa sťažovateľky predmet napadnutého konania (náhrada škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, pozn.) predstavuje štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti okresného súdu, avšak aj napriek tomu jeho postup nesmeruje k vydaniu meritórneho rozhodnutia. K svojmu správaniu uviedla, že v súvislosti s namietanou dĺžkou konania okresného súdu neexistuje žiadna okolnosť, ktorú by bolo možné pričítať na ťarchu jej osoby, a preto vyjadruje presvedčenie, že neprimeraná dĺžka napadnutého konania spočíva v nesústreďenom a neefektívnom postupe okresného súdu. Absencia meritórneho rozhodnutia tak u sťažovateľky znásobuje psychické útrapy a negatívne vplýva na jej zdravie. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka odôvodnila výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení potvrdil existenciu prietáhov v napadnutom konaní spočívajúcich v nečinnosti všeobecného súdu, a to v období od 5. júla 2019 do 4. októbra 2021. Podľa podpredsedu okresného súdu k vzniku prietáhov došlo z objektívnych príčin, bez subjektívneho zavinenia zákonnej sudkyne, a to z dôvodu nadmernej zaťaženia sudcu, ako aj častou fluktuáciou zamestnancov všeobecného súdu na všetkých pracovných pozíciách, čím opakovane dochádzalo k prerozdeľovaniu súdnych spisov. V kontexte uvedeného okresný súd požiadal ústavný súd, aby existenciu týchto skutočností zohľadnil pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti a v závere svojho vyjadrenia formuloval návrh, aby ústavný súd sťažovateľke požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal, pretože sťažovateľka jeho výšku neodôvodnila. Okrem špecifikovaného obdobia okresný súd v sťažovateľkinej veci plynule koná a v prejednávanej veci bol nariadený termín súdneho pojednávania na 30. november 2021.

7.1. Okresný súd k svojmu vyjadreniu pripojil aj stanovisko zákonnej sudkyne, ktorá na podklade chronológie uskutočnených úkonov uviedla, že žaloba bola podaná 24. decembra 2018 a okresný súd od 10. januára 2019 do 10. júla 2019 vykonával procesné úkony súvisiace najmä so zabezpečením vzájomných vyjadrení sporových strán namietaného konania a ich doručovaním protistrane. Zákonná sudkyňa reagovala aj na tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorej svojím správaním nezavinila vznik prietáhov v konaní, a poukázala na skutočnosť, že sťažovateľka podala žalobu bez zaplatenia súdneho poplatku, čím si nespĺnila svoju poplatkovú povinnosť a súdny poplatok bol zaplatený až 5. marca 2019, a to po výzve súdu na zaplatenie z 28. februára 2019. Následne zákonná sudkyňa upozornila na protipandemické opatrenia súvisiace s ochorením COVID-19, ktoré spôsobili, že od marca 2020 do apríla 2021 sa súdne pojednávania uskutočňovali len v obmedzenom režime. Osobitne akcentovala opakované prerozdeľovanie súdnych spisov po sudcoch, ktorí z okresného súdu odišli, ako aj iné personálne problémy na okresnom súde, pričom invektívne vyjadrila stanovisko, podľa ktorého „*Ústavný súd zaujíma len to, že súd nekoná a personálne vybavenie súdu ho nezaujíma*“. V závere svojho vyjadrenia poukázala na skutkové okolnosti prejednávanej veci, rozsiahlosť spisového materiálu, keď len žaloba s pripojenými dôkazmi má 178 strán a aj zo sťažovateľkou označených dôkazov má vyplývať, že ide o skutkovo a právne náročnú vec, pretože sú namietané dve samostatné exekučné konania vedené na Okresnom súde Košice II, a z uznesení vyplýva, že každý spis má cez 1 300 strán. Pokiaľ ide o výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, zákonná sudkyňa konštatovala, že je nadhodnotená a nezodpovedá porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

III.2. Replika sťažovateľky:

8. Sťažovateľka považuje svoju ústavnú sťažnosť naďalej za opodstatnenú, obdobie namietaných prietáhov v konaní za odôvodnené a výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia za primeranú. Zároveň opakovane zdôraznila, že okresný súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti neurčil v napadnutom konaní žiadny termín súdneho pojednávania a tento stav nečinnosti trval takmer tri roky, pričom ak by okresný súd postupoval riadne a včas, neboli by potrebné

ani opakované vyjadrenia sporových strán, pretože svoje právne názory a námietky mohli uviesť v priebehu súdneho konania, a tak ich osvedčiť aj dôkazmi. Sťažovateľka preto nesúhlasí s tvrdením okresného súdu, že k zbytočným priet'ahom došlo len v období od 5. júla 2019 do 4. októbra 2021 a súčasne sa domnieva, že kurčeniu termínu súdneho pojednávania na 30. november 2021 došlo len z dôvodu podania ústavnej sťažnosti, pretože pred týmto pojednávaním mala zákonná sudkyňa právnomu zástupcovi sťažovateľky oznámiť, že na pojednávanie v predmetnej veci už v roku 2021 nemá termín. Podľa sťažovateľky argumentácia okresného súdu o personálnej poddimenzovanosti neobsahuje dôvody, ktoré by mohli ospravedlniť jeho postup a porušenie namietaných práv sťažovateľky, pretože povinnosťou všeobecného súdu je zabezpečiť organizáciu svojej činnosti tak, aby boli základné práva sťažovateľky dodržané.

9. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania vrátane ich príloh a súdneho spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení, že k porušeniu týchto práv došlo nečinnosťou a nesústreďeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, I. ÚS 250/2020).

12. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Táto povinnosť súdu je podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 272/04, III. ÚS 130/2020, I. ÚS 250/2020) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci,

o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci a jej význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07, I. ÚS 477/2020).

15. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd z tvrdení sťažovateľky, ako aj z obsahu predloženého súdneho spisu zistil, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o nárokoch na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré si sťažovateľka v zmysle zákona o zodpovednosti štátu uplatňuje proti Slovenskej republike (zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, pozn.), a to z titulu nezákonných rozhodnutí a nesprávneho úradného postupu, ktorých sa mal dopustiť Okresný súd Košice II v konaniach vedených pod sp. zn. 48 Er 2258/2007 a sp. zn. 48 Er 598/2008. V konklúzii uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že predmet napadnutého konania nepredstavuje právne zložitú vec, keďže okrem tvrdení sporových strán je pre okresný súd v zásade určujúce rozhodnutie iného príslušného orgánu, ktorý určité rozhodnutie pre nezákonnosť zmenil alebo zrušil (§ 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu, pozn.), resp. konštatoval nesprávny úradný postup (§ 9 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu, pozn.). Navyše, s prihliadnutím na miestnu príslušnosť okresného súdu je nutné poznamenať, že prejednávaná vec sťažovateľky patrí aj do pomerne bežnej rozhodovacej agendy okresného súdu.

15.1. Na strane druhej, reflektujúc rozsah súdneho spisu v napadnutom konaní, ako aj obsahovú početnosť súvisiacich súdnych spisov v konaniach vedených na Okresnom súde Košice II (bod 7.1. tohto nálezu, pozn.), je nutné prisvedčiť tvrdeniu okresného súdu, že napadnuté konanie sa vyznačuje určitou skutkovou zložitost'ou. Istá miera skutkovej zložitosti však nezabavuje okresný súd povinnosti svojím postupom zabezpečiť realizáciu práv účastníkov konania na prejednanie ich veci v primeranej lehote (m. m. I. ÚS 688/2014).

16. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania. Práve naopak, z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka na výzvy okresného súdu reagovala a všeobecný súd opakovane (23. septembra 2020 a 12. apríla 2021, pozn.) požiadala o nariadenie termínu súdneho pojednávania. Pokiaľ ide o tvrdenie zákonnej sudkyne, ktorým rozporuje splnenie poplatkovej povinnosti sťažovateľky (bod 7.1. tohto nálezu, pozn.), ústavný súd síce uznáva, že na strane sťažovateľky došlo k určitému opomenutiu, keď spolu s podaním žaloby nezaplatila aj súdny poplatok za iniciovanie namietaného súdneho konania, *vice versa* ústavný súd rezultuje, že ďalší priebeh napadnutého konania nenasvedčuje žiadnej priamej príčinnej súvislosti medzi oneskoreným zaplatením súdneho poplatku (5. marec 2019, pozn.) a obdobím absolútnej nečinnosti okresného súdu (od 5. júla 2019, resp. od 10. júla 2019 do 4. októbra 2021, pozn.), keďže okresný súd ešte pred zaplatením súdneho poplatku (22. februára 2019, pozn.) vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k podanej žalobe a vo veci konal aj po zaplatení súdneho poplatku, a to až do 10. júla 2019, keď bola duplika žalovanej doručená právnomu zástupcovi sťažovateľky.

17. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka podala 24. decembra 2018 žalobu, sporová vec bola 3. januára 2019 pridelená zákonnej sudkyňi a okresný súd od 22. februára 2019 do 10. júla 2019 vykonával úkony súvisiace so zabezpečením vzájomných vyjadrení sporových

strán konania podľa § 167 CSP. Následne sa v namietanom konaní vyskytlo obdobie viac ako dvojročnej nečinnosti (od 10. júla 2019 do 4. októbra 2021, pozn.), pričom z obsahu súdneho spisu vyplýva, že okresný súd žiadnym spôsobom nereagoval ani na podania sťažovateľky (datované 23. septembra 2020 a 12. apríla 2021, pozn.), ktorými sa domáhala nariadenia termínu súdneho pojednávania. V napadnutom konaní bol termín pojednávania nariadený až pokynom zákonnej sudkyne z 5. októbra 2021, a to na 30. november 2021.

18. K argumentácii zákonnej sudkyne v súvislosti s nekonaním pojednávania kvôli existencii objektívnej skutočnosti (pandémia ochorenia COVID-19) dáva ústavný súd do pozornosti, že samozrejme prihliada na túto objektívnu skutočnosť (predmetné ústavný súd zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2020 či I. ÚS 109/2021, pozn.) a rovnako tak vníma aj prijaté právne opatrenia vrátane zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávania, hlavných pojednávania a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, ako aj celkovú spoločenskú situáciu v tomto období, ktoré mali nepochybne vplyv aj na priebeh napadnutého konania a pre okresný súd znamenali vytvorenie objektívnej prekážky, aby v sťažovateľkinej veci mohol vykonať pojednávanie a vo veci meritórne rozhodnúť. Avšak v okolnostiach danej veci musí ústavný súd zdôrazniť, že okresný súd do uvedenia týchto opatrení do praxe (ktoré sa týkajú určených období v roku 2020 a v roku 2021, pozn.) mal dostatočný časový priestor (od júla 2019, pozn.) na to, aby vykonal súdne pojednávanie a uplatnený nárok sťažovateľky aspoň prejednal. Zároveň z obsahu súdneho spisu nie je vizibilný žiadny úkon, ktorý by nasvedčoval zámeru okresného súdu nariadiť termín pojednávania bezprostredne po skončení obdobia prísnych protipandemických opatrení.

19. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že na celkovú dĺžku konania a sťažovateľkou namietanú nečinnosť okresného súdu mala vplyv enormná zaťaženosť zákonných sudcov a ich súdnych oddelení (bod 7 tohto nálezu, pozn.), predmetné tvrdenie je síce možno vnímať ako objektívne, na strane druhej ústavný súd dáva do pozornosti, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020). Prednesené tvrdenia okresného súdu preto nebolo možné akceptovať. Porovnateľnú optiku je nutné aplikovať aj na argument zákonnej sudkyne o personálnych zmenách (bod 7.1. tohto nálezu, pozn.), pretože viacnásobná zmena osoby zákonného sudcu alebo zamestnancov súdu pôsobiacich v rámci určitých senátov všeobecného súdu nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (m. m. I. ÚS 508/2015, I. ÚS 527/2015).

20. V nadväznosti na už spomínané personálne problémy okresného súdu ústavný súd musí s osobitným akcentom na ústavnoprávnu ochranu namietaných práv reagovať aj na vyslovenú

kritiku zákonnej sudkyne, podľa ktorej „*Ústavný súd zaujíma len to, že súd nekoná a personálne vybavenie súdu ho nezaujíma.*“ (bod 7.1. tohto nálezu). Napriek tomu, že zákonná sudkyňa koncipovala svoje vyjadrenie pomerne expresívnym spôsobom, ktorý na niektorých miestach prekračuje hranice objektívneho a vecného vyjadrenia a vedie k porušeniu jej povinnosti komunikovať zdvorilo, ústavný súd predstavenú argumentáciu nevníma ako osobný atak zákonnej sudkyne namierený proti jeho rozhodovacej činnosti, ale skôr ako vyjadrenie frustrácie sudcu z celkového počtu posudzovaných prípadov a náročnosti rozhodovanej agendy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu však otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní. Ústavný súd neposudzuje, či k zbytočným priet'ahom v konaní došlo v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdu a následného veľkého počtu vecí pripadajúcich na sudcu alebo v dôsledku subjektívnych príčin na strane sudcu a vedenia súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 totiž zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (III. ÚS 694/2016, I. ÚS 271/2021). *Ipsa facto*, ústavný súd súčasne pripomína, že prednostne by malo byť v záujme Slovenskej republiky a zodpovedných orgánov verejnej moci, aby nepriaznivý stav výkonu súdnej moci reflektovali a svoju činnosť koncentrovali na prijatie opatrení, ktoré by vo svojom výsledku implikovali stav náležitého poskytnutia ochrany namietaným právam, pretože v prípade nedostatku zákonných sudcov a iných zamestnancov súdu nie je možné reálne očakávať, že všeobecný súd (aj pri maximálne sústredenom úsilí, pozn.) zabezpečí taký priebeh konaní, v ktorých nebude dochádzať k zbytočným priet'ahom. Navyše, v právnom štáte nie je želaný stav, aby nedostatočné personálne obsadenie orgánu súdnej moci viedlo k ďalšiemu porušeniu práv fyzických a právnických osôb, okrem už tých, ktorých ochrany sa v konaní pred všeobecným súdom domáhajú.

21. S prihliadnutím aj na už prednesené skutočnosti a bez potreby podrobnejších analýz ústavný súd uzatvára, že v prípade sťažovateľky nepochybne došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Prikázanie okresnému súdu konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov. Keďže z obsahu súdneho spisu, ako aj z vlastného prieskumu ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

23. Okrem vyslovenia porušenia svojich práv sťažovateľka v sťažnostnom návrhu požiadala, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 eur, a to vzhľadom na neúmernú dobu trvania napadnutého konania a pocit pretrvávajúcej právnej neistoty (bod 6 tohto nálezu, pozn.).

24. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. S prihliadnutím na predmet napadnutého konania, ako aj konštatovanú nečinnosť okresného súdu, ktorá predstavuje väčšinu z celkovej doby trvania prejednávanej veci, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 eur za primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 576,12 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

27. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za tri právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej s'ťažnosti a vyjadrenie s'ťažovateľky k vyjadreniu okresného súdu. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 181,17 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,87 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 192,04 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2021, t. j. za tri úkony sumu 576,12 eur.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu